

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Petrus Damiani Mediolanum missus à Nicolao II. indignationem cleri in se concitavit quia primum locum in synodo tenuit super Archiepiscopum Mediolanensem & Episcopum Lucensem. Per eas tempestates ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

*IX. Martinus Cardinalis contra morem à legatione Danie rediens pauper, equum, quo valde indigebat, ab Episcopo quodam sibi in itinere donatum statim ad eum remisit ex quo intellexit illum causam habere in Curia Romana. Testis Ioannes Saresberien-
sis. Testis etiam sanctus Bernardus.*

X. Exclamat sanctus Bernardus in felicitatem istius exempli. aperte insinuans tanto magis estimandum Martinum quanto minus frequentia erant exempla istiusmodi. Deplorat deinde statum Curia Romana illius temporis.

XI. Idem sanctus Bernardus valde laudat Ioannem Papavonem Legatum Hybernia.

XII. Hubaldus Episcopus Ostiensis laudatur ab Hugone Falcando quòd nullis precibus adduci potuerit ut causam quandam iudicaret cum collega sua muneribus corrupto.

XIII. Admirabilem abstinentiam in Cardinale eiusdem nominis commendat sanctus Thomas Cantuariensis. Ex hac Romana Ecclesia sive Curia mala consuetudine accipiendi aurum & argentum cui idem Thomas factum esse ut flagella Dei gravia & toti mundo vix portabilia veniant super eam.

*XIV. Henricus Abbas Clarevallensis commendat abstinentiam Petri Cardinalis Tivuli sancti Chryso-
goni, quòd quingentas marchas argenti strenuè refuta-
tafet in una electione, ne sub obsequio muneris à tra-
mone diverteret veritatis.*

*XV. Hubertus Archiepiscopus Cantuariensis & apostolica sedis Legatus nihil à quoquam exegit, ne-
mini fuit onerosus occasione legationis. Hinc illi rara
gloriandi fiducia.*

HACTENUS probra atque dedecora Legatorum vidimus, hactenus avaritiam & libidinem eorum executi sumus. Quòd si quis illa legat, scio illum prima fronte ex his præjudicaturum omnes Legatos fuisse malos, avaros, ac pecuniarum avidos. Sed is istam opinionem deponat necesse est. Non adeo quippe generalis fuit ea pestilentia quin aliqui evaserint, neque adeo virtutum steriles ætates ut non & plurima bona exempla protulerint. Sanctis igitur & castis Legatis caput istud destinabitur; in quibus tanto major laus, quanto in malis plus culpa est.

II. Principio fatendum est Legatorum animos patuisse ut plurimum muneribus; adeo ut si qui interdum reperirentur paulò modestiores, licet muneribus respuerent, quædam tamen acciperent. Itaque quum primò Legati in provincias veniebant, muneribus honestabantur à provincialibus. Vsurpatum id sæpe, sed magno apparatu ab Anglis anno MCCXXXVII. erga Ortonem Tituli sancti Nicolai in carcere Tulliano Diaconum Cardinalem. Hæc sunt verba Matthæi Parisij: *Occurrerunt ei Episcopi & Clerici famosi usque ad litus, & aliqui in naviculis navigando obviarunt ei, applaudentes & munera impreciabilia offerentes. imò etiam Parisius in obviam ei obtulerunt telas escarleti & vasa pretiosa*

nuntij diversorum Episcoporum. Quòd si quis Legatus reperiebatur qui munera nollet accipere, istum valde laudabatur, quòd contra consuetudinem Romanorum ea respuerit; ut observat idem Parisius de eodem Ortone loquens: Dominus autem Otto Legatus, inquit, de quo superius mentio facta est, prudenter ac modeste se gerens, munera pretiosissima sibi oblata in magna parte respuens contra consuetudinem Romanorum, indignationem in toto regno conceptam tam à clero quam militia citra opinionem multorum per gestum suum ordinatum temperavit.

III. Nimirum hic est lapis scandali in quem impingere solebant Legati. Vnde factum ut Episcopi Gallicani in palatio Venerensi congregati anno octingentesimo quadragesimo quarto, ac si Legatorum à latere nomen fatale esset, Karolum Calvum Regem oraverint ut Legatos à latere suo mitteret in provincias, qui delicta Episcoporum coërcerent, canonèsq; iuberent observari, & ut Legatis istis præciperetur ut in obeundo munere suo, absque respectu personarum & excusatione munerum, castos se viderent atque abstinentes & integros præstarent. Sciebant enim sapientissimi viri verissimam esse illam Theodorici Regis Italiae sententiam, gladium condubi aurum fulcipitur. Nam Theodoricus eum cui dignitatem Comitivæ provinciarum tribuebat, quæ dignitas proximè accedit ad potestatem & auctoritatem Legatorum, monet ne muneribus se præstet obnoxium. *Nemo redemptionibus tuis velle defleat. Gladius conditur ubi aurum suscipitur. Tu te inermem reddis, si à virili animo cupiditate recesseris.*

IV. Cùm itaque malum illud fato quodam commune fuerit in Legatis, uti supra observavimus ex Ioanne Saresberienfi, magnam haud dubiè laudem merebantur qui eo veneno non inficiebantur, seu qui ea magnitudine animi præditi erant, ea fortitudine, & ea constantia, ut munera omnino repellerent. Rarum illud fuit, fateor. Fuere tamen qui munera respuerent, & in explicanda auctoritate sua solum Deum haberent præ oculis. Iam enim superius mentio facta est Arsenij Episcopi Hortensis, viri certe qui sedis apostolicæ potestatem sibi mandatam non neglexit, sed qui tamen excussis manibus suas ab omni munere, si vera sunt quæ de illo scripsit ad Nicolaum Papam Adventus Episcopus Metensis.

V. Nicolai secundi pontificatu, cùm graves motus exorti fuissent in Ecclesia Mediolanensi, ad eosque componendos missus Legatus fuisset Petrus Damiani Episcopus Ostiensis, passus est contradictionem à Clericis,

Apud Barom. ad
an. 1059. §. 43.
Fide etiam Joan-
nem monachum
in vita Petri Da-
miani cap. 16.

ricis, qui aiebant non debere Ambrosianam Ec-
clesiam Romanis legibus subjacere, nullamque
judicandi vel disponendi vim Romano Pontifici
in illa sede competere, nimis indignum esse ut
quæ sub progenitoribus eorum semper exte-
rerat libera, ad confusionis eorum oppro-
brium nunc alteri foret Ecclesiæ subjecta.
Auxit hanc indignationem ordo confessus
in synodo servatus, cui præfuit Petrus Lega-
tus, ad dexteram habens Anselmum Epif-
copum Lucensem, ad sinistram verò Gui-
donem Archiepiscopum Mediolanensem. Et
tamen ista tentabantur ab homine sanctissi-
mo & modestissimo, & qui ista agere ausus
non esset, nisi ea fuisset seculi illius disciplina.

V I. Ista præmittenda erant ut veniremus
ad narrationem magni exempli ab eo tum
editi. Ea est auctoritas cui contradici non
possit. Rem quippe ad se pertinentem scripsit
ipse Petrus Damiani in epistola ad Domini-
cum Loricatum eiusque fratres: *Dico vobis
quid mihi nuper acciderit. Mediolanensem urbem
Domini Nicolai Pape legatione sanctus adivi.
Ibi dum essem, Abbas sancti Simpliciani vascu-
lum mihi argenteum loco muneris misit. Quod
dum oblatum repente vidissem, primò quidem as-
pernatus abhorui, & cur ille mihi manus offer-
ret subtiliter inquiri. Suspiciatus quippe sum
quod negotium fortassis haberet, atque ideo anti-
cipando præveniens, muneribus occuparet. Mos
quippe est apud nos, ministros videlicet apostoli-
cæ sedis, ab his quorum negotium pendet nihil
prorsus accipere, ab his autem qui omnino quieti
sunt, si dare voluerint, non abscicere. Et hæc re-
gula non omnium nostrum, sed illorum duntaxat
est qui meliuscule se ab aviditate custodiunt.
Quid plura? Convenitur ad commune colloquium,
cur donum sit largitus inquiritur, utrum causam
habeat sciscitatur. Addit deinde Petrus ma-
nifestè patuisse hoc munus ab Abbate da-
tum esse amicitiae tantum causa, multas por-
rò contradictiones passum esse se in conf-
scentia sua propter munus acceptum, deni-
que temperamentum excogitasse quo, cum
alter recipere noller datum, munus retine-
ret, & cupiditatis suæ turpitudinem, ut lo-
quitur vir sanctus, palliaret. Verum cum
nec sic conquiesceret mens ejus, ex eremo,
quò se receperat, rixam mentis suæ ultra
non perferens, Abbati illi munus suum re-
mittere studuit, certus se contra sordes mu-
nerum jam cautiùs vigilaturum.*

V I I. Sequens seculum plurima bona
exempla protulit. Initium autem faciendum
est à Gonone Episcopo Prænestino, quem
legatione apostolicæ sedis in Gallia ornatum
fuisse avo Callisti secundi constat. Laudat
illum Hildebertus Archiepiscopus Turo-
nensis ob ceteras quidem virtutes ejus, sed

Tom. II.

ob eam in primis causam quòd integer esset
inter munera, id est, quòd flecti se non si-
neret muneribus. Hæc sunt ejus verba ex
epistola x l v. ad hunc Legatum data: *Zel-
um legis habes; quem tamen tibi cathedra non
contulit, sed apud te invenit. Id ostendunt com-
missa tibi Ecclesiæ negotia, quæ pariter & inter-
minas intrepidus & integer inter munera sub ca-
pitis discrimine peregisti. Admonet deinde il-
lum ut in proposito perseveret, nè se mu-
neribus præstet obnoxium: Perseveres oro,
inquit, nec aliquando patiaris ut illud purissimum
bonæ conscientie tuæ argentum cuiuslibet muneris
scoria decolorer. Venturus est Sathanas ad te, qui
tentet te, qui dicat: Hæc omnia tibi dabo, si pro-
cidens adoraveris me. Sed, si bene novi te, sic
respondurus es tentanti: Vade retro Sathana.*
Hæc Hildebertus, satis innuens raram fuisse
abstinentiam illam in Legato sedis apo-
stolicæ, existimans insuper ejus momenti
ejusque periculi rem esse ut non immeritò
admonendus esset Legatus ne se munerum
oblatione frangi sineret.

V I I I. Sed o mihi locum suavem, inquit
sanctus Bernardus, ubi incidit occasio memo-
randi & nominandi suavissimi odoris virum,
Episcopum loquor Carnotensem Gaufridum, qui
legationem in partibus Aquitaniæ propriis sump-
tibus strenuè administravit, idque annos plures.
Rem loquor quam vidi ipse. Eram cum eo in terra
illa, cum à quodam Presbytero presentatus illi
est piscis quem vulgò vocant sturjonem. Percun-
ctatus Legatus quanti venierit, Non accipio, in-
quit, nisi receperis pretium. & resignavit solidos
quinque invito & verecundo. Item cum essemus
in quodam oppido, domina illius oppidi obtulit ei
pro devotione cum manutergio duas vel tres pa-
ropsides pulchras, ligneas tamen: quas aliquan-
diu intuens homo scrupulose conscientie, lauda-
vit eas, sed non acquievit accipere. Quando ar-
genteas recepisset qui ligneas refutavit? Perstrin-
git ista Joannes Saresberienensis, auctore usus
sancto Bernardo, his verbis: *Taceo quòd ve-
nerabilis pater Gaufridus Carnotensis, Legatus
Aquitaniæ, provincialium munera non recepit,
nisi in causa esculenti & poculenti, & hoc cum
summa frugalitate, sed omnia que in æniorum
ratione offerebantur, ut sterora contemnebat. Te-
statur sanctus Clarevallensis quòd piscem quem
vulgò sturjonem dicunt, à devoto quodam lega-
tionis suæ Clerico gratis accipere noluit, nec ante
acquievit offerentis improbitati quam ei pro ad-
missa pretium numeraret. Fuit autem Gaufri-
dus Legatus in Aquitania sub Innocentio II.*
ut supra vidimus.

IX. Ejusdem Innocentij ætas protulit
alium virum memorabilem dignumque ha-
bitum cui idem sanctus Bernardus elogium
poneret. Fuis is Martinus Presbyter Cardi-

X

S. Bernard. lib. 4.
de consider. c. 5.

Joan. Saresb. lib.
5. policrat. c. 25.

Vide supra cap.
44. §. 11.